

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

EEA 25

Fund operated by

ΣΟΛ

Crowe

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Παιδείας
και Θρησκευμάτων

THE EUROPEAN
WERGELAND
CENTRE

Συμπερίληψη παιδιών προσφύγων στα Ελληνικά σχολεία

Σχέδιο Δράσης
(τίτλος)

Σχολείο:

Συγγραφείς:

Ημερομηνία:

Επιμορφωτής/τρια:

ΦΑΣΗ Α'

Το σχολείο μας

Σύντομη περιγραφή του συστήματος του σχολείου (αριθμοί εκπαιδευτικών, μαθητών, μαθητών προσφύγων, ιδιαιτεροτήτων της σχολικής κοινότητας, στοιχεία τοπικής κοινότητας κ.ά.):

Το σχολείο μας και η συμπερίληψη παιδιών προσφύγων

Απαντώντας στις παρακάτω ερωτήσεις ας κάνουμε σύντομη περιγραφή των ενεργειών και δράσεων του σχολείου μας για τη συμπερίληψη των παιδιών προσφύγων:

Τι έχουμε κάνει για τα παιδιά πρόσφυγες ως εκπαιδευτικοί, γονείς, μαθητές, διεύθυνση;

Τι έχουμε κάνει για τους κηδεμόνες των παιδιών προσφύγων ως εκπαιδευτικοί, γονείς, διεύθυνση;

Τι έχουμε κάνει για τους μαθητές και τους γονείς του σχολείου ώστε να υποδεχθούμε τα παιδιά πρόσφυγες;

Τι έχουμε κάνει για τους/τις εκπαιδευτικούς του σχολείου μας σε σχέση με τη συμπερίληψη των παιδιών προσφύγων;

Δείκτες που περιγράφουν μια δημοκρατική και συμπεριληπτική σχολική κοινότητα

Για να γίνει το σχολείο μας πιο συμπεριληπτικό ας σκεφτούμε σε ποιο βαθμό οι δράσεις μας ικανοποιούν τους παρακάτω δείκτες:
1: καθόλου, 2: λίγο, 3: εν μέρει, 4: Πολύ

ΤΟΜΕΑΣ 1: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ - ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ					
Γενικοί δείκτες	Ειδικοί δείκτες	1	2	3	4
1.1. Η διοίκηση του σχολείου είναι δημοκρατική και συμπεριληπτική.	• Γίνονται τακτικές συναντήσεις, στις οποίες το διδακτικό προσωπικό συμμετέχει στη λήψη αποφάσεων για θέματα που σχετίζονται με το σχολείο.				
	• Η διεύθυνση συμβουλευέται τακτικά τους μαθητές για την διαμόρφωση της πολιτικής του σχολείου.				
	• Υπάρχει Σύλλογος Γονέων και συνεδριάζει τακτικά με σκοπό να συζητήσει θέματα σχετικά με το σχολείο.				
	• Στον κανονισμό λειτουργίας του σχολείου και στα έγγραφα που εκφράζουν την πολιτική του σχολείου, υπάρχουν αναφορές στα ανθρώπινα δικαιώματα και στην εκπαίδευση για την δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη.				
1.2. Υπάρχει διαφάνεια και προσβασιμότητα στις πληροφορίες.	• Τα έγγραφα που εκφράζουν την πολιτική του σχολείου είναι εύκολα προσβάσιμα στο κοινό (στην ιστοσελίδα του σχολείου ή σε άλλη εύκολα προσβάσιμη πηγή) μεταφρασμένα στις γλώσσες των μαθητών προσφύγων.				
	• Οι γονείς ενημερώνονται με άμεσους τρόπους επικοινωνίας για θέματα που σχετίζονται με το σχολείο.				
	• Αξιολογείται σε τακτά χρονικά διαστήματα η προσβασιμότητα όλων στις πληροφορίες που σχετίζονται με το σχολείο.				
	• Υπάρχουν σαφή συστήματα για καταγγελίες μαθητών, γονέων και μελών του σχολικού προσωπικού που γίνονται εμπιστευτικά και αφορούν οποιοδήποτε θέμα σχετίζεται με το σχολείο.				
1.3. Το Μαθητικό Συμβούλιο συμμετέχει ενεργά στην λειτουργία του σχολείου.	• Το σχολείο φροντίζει να δημιουργηθεί κανονισμός λειτουργίας με την συμμετοχή των μαθητών, που να σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις αρχές της δημοκρατικής λειτουργίας του.				
	• Προσφέρονται τακτικά στους μαθητές πληροφορίες σχετικά με τη λειτουργία των Μαθητικών Κοινοτήτων (μαθητικό συμβούλιο ή άλλο), είτε απευθείας από μέλη του Συλλόγου Διδασκόντων ή με άλλους τρόπους (φυλλάδια ή άλλα μέσα).				
	• Το Μαθητικό Συμβούλιο συμμετέχει ενεργά στη συζήτηση για θέματα που σχετίζονται με τη διαχείριση του σχολείου.				

<p>1.4. Η ισότητα και η πρόληψη κάθε μορφής διάκρισης αποτελεί προτεραιότητα του σχολείου.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Η ίση μεταχείριση και η πρόληψη των διακρίσεων αναφέρονται ρητά στον κανονισμό του σχολείου. • Στην πολιτική διαχείρισης εκφράζεται σαφώς η δέσμευση του σχολείου να διασφαλίσει ίση μεταχείριση για όλους τους μαθητές και τις μαθήτριες, τους γονείς τους, τους εκπαιδευτικούς και τα άλλα μέλη του προσωπικού, ανεξάρτητα από την πολιτιστική τους ταυτότητα, το φύλο, την εθνικότητα, τη θρησκεία, τις οικονομικές συνθήκες, τις ικανότητες, τον τρόπο ζωής ή τις πεποιθήσεις τους. • Όλοι στη σχολική κοινότητα, μαθητές, γονείς, εκπαιδευτικοί και άλλα μέλη του προσωπικού, ενθαρρύνονται ενεργά να αντιτάσσονται σε οποιαδήποτε μορφή διάκρισης στο σχολείο. • Υπάρχουν συγκεκριμένες διαδικασίες για την αντιμετώπιση περιστατικών διακρίσεων στο σχολείο, όταν συμβαίνουν. • Υπάρχουν διαδικασίες που επιτρέπουν στα μέλη της σχολικής κοινότητας να αναφέρουν εμπιστευτικά περιστατικά διακρίσεων στο σχολείο σε συγκεκριμένα μέλη του προσωπικού τα οποία μπορούν να εμπιστευτούν και τα οποία έχουν την δικαιοδοσία να αντιμετωπίζουν τέτοια θέματα. 				
<p>1.5. Η συμπερίληψη και η διαφορετικότητα υποστηρίζονται ενεργά.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Η πολιτική διαχείρισης του σχολείου δηλώνει τη δέσμευσή του να καλωσορίζει άτομα από κάθε περιβάλλον και κοινωνική ομάδα (γονείς, προσωπικό και μαθητές), ανεξάρτητα από το φύλο, την εθνικότητα, τις θρησκεία, τον σεξουαλικό προσανατολισμό, τη φυλή, τις ικανότητες ή την έλλειψή τους. • Το σχολείο παρακολουθεί και μετρά την πρόοδο μαθητών από ευάλωτες και μειονοτικές ομάδες ή/και των μαθητών από άλλα σχολεία, σε σχέση με την πρόοδο της πλειονότητας των μαθητών. • Το προσωπικό του σχολείου παρακολουθεί την κοινωνική αλληλεπίδραση των μαθητών, ώστε να μην παραβλέψει ενδείξεις πρακτικών αποκλεισμού και διακρίσεων εναντίον συγκεκριμένων ατόμων ή ομάδων, ιδιαίτερα σε περιόδους εξαιρετικών συνθηκών (π.χ. Covid-19). 				
<p>1.6. Το ήθος του σχολείου υποστηρίζει την διαχείριση συγκρούσεων και την ειρηνική επίλυση τους.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Υπάρχουν μαθητές ή εκπαιδευτικοί οι οποίοι έχουν εκπαιδευτεί/καταρτιστεί και ασχολούνται με την εκπαίδευση για την ειρήνη, τη διαμεσολάβηση και τη διαχείριση συγκρούσεων. • Διατίθενται υπηρεσίες διαμεσολάβησης και προσφέρονται από εκπαιδευμένα μέλη της σχολικής κοινότητας, όπως απαιτείται. • Υπάρχει συγκεκριμένη πολιτική για τον τρόπο που γίνεται η αναφορά και η αντιμετώπιση των περιπτώσεων εκφοβισμού. • Προγράμματα στο σχολείο προωθούν τη συμπερίληψη και το δικαίωμα στην ετερότητα, ως μορφή πρόληψης της βίας. • Το συνολικό κλίμα του σχολείου αποπνέει ασφάλεια. 				

ΤΟΜΕΑΣ 2: ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ

Γενικοί δείκτες	Ειδικοί δείκτες	1	2	3	4
<p>2.1. Η εκπαίδευση για την δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη ή/και για τα ανθρώπινα δικαιώματα αποτελεί συστατικό του περιεχομένου των μαθημάτων.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Στα σχέδια μαθημάτων ή προγραμμάτων υπάρχουν σαφείς αναφορές στα στοιχεία της εκπαίδευσης για τη δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη ή/και της εκπαίδευσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα. • Στη διδασκαλία υπάρχει στρατηγική και προγραμματισμός για τη συμπερίληψη στοιχείων της δημοκρατικής ιδιότητας του πολίτη ή/και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων - με αναφορές, παραδείγματα, μελέτες περιπτώσεων (διδασκαλία σχετικά με την δημοκρατία, για την δημοκρατία και μέσω της δημοκρατίας). • Οι εκπαιδευτικοί στα μαθήματά τους κάνουν ρητή αναφορά στα στοιχεία της δημοκρατικής ιδιότητας του πολίτη ή/και της εκπαίδευσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα. • Οι εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούν στην τάξη τους διαδραστικές και μαθητοκεντρικές μεθόδους σε τακτική βάση. • Στην τάξη συζητούνται τακτικά επίκαιρες υποθέσεις και κοινωνικά θέματα, χωρίς να αποκλείονται τα αμφιλεγόμενα και επίμαχα ζητήματα. 				
<p>2.2. Στο σχολείο διοργανώνονται προγράμματα και εξωσχολικές δραστηριότητες που στοχεύουν στην προώθηση των δημοκρατικών αρχών και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Υπάρχει τουλάχιστον μια δραστηριότητα ή ομάδα που ασχολείται με θέματα που σχετίζονται με τη δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη ή/ την εκπαίδευση για τα ανθρώπινα δικαιώματα. • Γίνεται τουλάχιστον μία εκδήλωση ευαισθητοποίησης ολόκληρου του σχολείου κάθε χρόνο που προάγει την εκπαίδευση στη δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη ή / και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων • Οι μαθητές πραγματοποιούν προγράμματα σχετικά με την εκπαίδευση για τη δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη ή/ και την εκπαίδευση για τα ανθρώπινα δικαιώματα στη σχολική κοινότητα. • Καλούνται τακτικά στο σχολείο οργανισμοί που ασχολούνται με θέματα που σχετίζονται με την δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη ή/και την εκπαίδευση για τα ανθρώπινα δικαιώματα, ενημερώνουν, παρουσιάζουν τη δουλειά τους ή οργανώνουν εξωσχολικές δραστηριότητες. 				

ΤΟΜΕΑΣ 3: ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ (ΓΟΝΕΙΣ - ΣΧΟΛΕΙΑ - ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ)

Γενικοί δείκτες	Ειδικοί δείκτες	1	2	3	4
<p>3.1. Το σχολείο συνεργάζεται με όλους τους γονείς (τόσο των ντόπιων όσο και των προσφύγων μαθητών) καθώς και με άλλους φορείς στην κοινότητα.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Το σχολείο συνεργάζεται με τις τοπικές αρχές, τους γονείς, μη κυβερνητικούς οργανισμούς, δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς και οργανισμούς. • Οργανισμοί από την τοπική κοινότητα χρησιμοποιούν τακτικά τις σχολικές εγκαταστάσεις για να οργανώνουν εκδηλώσεις με στόχο την επίλυση κοινοτικών προβλημάτων και την υποστήριξη των κοινοτικών συμφερόντων. • Οργανισμοί από την τοπική κοινότητα συνεργάζονται τακτικά με το σχολείο για τη διοργάνωση κοινών εκδηλώσεων 				
<p>3.2. Το σχολείο συνεργάζεται με άλλα σχολεία.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Το σχολείο διοργανώνει συνεργασίες και κοινές δραστηριότητες με άλλα σχολεία της χώρας για την εκπαίδευση στη δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη ή/και την εκπαίδευση για τα ανθρώπινα δικαιώματα. • Το σχολείο διοργανώνει συνεργασίες και κοινές δραστηριότητες με άλλα σχολεία στο εξωτερικό για την εκπαίδευση στη δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη ή/και την εκπαίδευση για τα ανθρώπινα δικαιώματα. • Υπάρχει τακτική επικοινωνία μεταξύ των διευθύνσεων, των εκπαιδευτικών και/ή των μαθητών διαφορετικών σχολείων. • Διοργανώνονται κοινές εκδηλώσεις σχολείων. • Πραγματοποιούνται επισκέψεις μεταξύ σχολείων. 				

Ενέργειες και δράσεις που χρειάζεται να αναλάβουμε

Λαμβάνοντας υπόψη τους δείκτες που χρειάζεται να βελτιώσουμε, σε ποιους τομείς χρειάζεται να δράσουμε στο πλαίσιο του προγράμματος, για να πετύχουμε τη συμπερίληψη των παιδιών προσφύγων; (Είναι καλό να επιλέξετε τον τομέα/τους τομείς που αντιμετωπίζετε τα μεγαλύτερα ζητήματα και δεν έχετε ενεργήσει και δράσει όσο μπορείτε)

1. Ενέργειες και δράσεις για τα παιδιά πρόσφυγες ως εκπαιδευτικοί, γονείς, μαθητές, διεύθυνση	Ναι	Όχι
2. Ενέργειες και δράσεις για τους κηδεμόνες των παιδιών προσφύγων ως εκπαιδευτικοί, μαθητές, γονείς, διεύθυνση	Ναι	Όχι
3. Ενέργειες και δράσεις για τους μαθητές και τους γονείς του σχολείου ώστε να υποδεχθούμε τα παιδιά πρόσφυγες	Ναι	Όχι
4. Ενέργειες και δράσεις για τους/τις εκπαιδευτικούς του σχολείου μας σε σχέση με τη συμπερίληψη των παιδιών προσφύγων;	Ναι	Όχι

Ποιους δείκτες εμπλέκουν οι ενέργειες και οι δράσεις που θα σχεδιάσουμε;

1.
2.
3.
4.
5.
...

Γράφουμε τον γενικό σκοπό της δράσης (περιλαμβάνει διάρκεια, τομέα/είς και το βασικό ζήτημα/τα βασικά ζητήματα που αντιμετωπίζει):

Φάση Β'

Ποιοι είναι οι στόχοι της δράσης που καλούμαστε να σχεδιάσουμε λαμβάνοντας υπόψη τους τομείς που χρειάζεται να βελτιώσουμε και τους δείκτες που χρειάζεται να αναπτύξουμε, για να γίνει πιο συμπεριληπτικό το σχολείο μας (π.χ.....):

➤

➤

...

Περιγραφή των δραστηριοτήτων που σκοπεύουμε να κάνουμε:

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ (σύντομη περιγραφή)	ΤΟΜΕΑΣ/ΕΙΣ ΔΡΑΣΗΣ	Η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΣΕ ΒΗΜΑΤΑ	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ (μέθοδοι και τεχνικές αξιολόγηση με βάση τους δείκτες)	ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ/Η* - ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ (Διεύθυνση, εκπαιδευτικοί, γονείς, άλλοι φορείς κ.ά.)
1.				
2.				

3.				
4.				
...				

*Ο Υπεύθυνος/η της δραστηριότητας αναλαμβάνει σύμφωνα με τον σχεδιασμό τις ενέργειες που αφορούν συνεργασίες με φορείς, συντονισμό της ομάδας της δραστηριότητας, τη διενέργεια της αξιολόγησης της πορείας και των αποτελεσμάτων της δραστηριότητάς και την καταγραφή σχετικών αναφορών.

Ποιες ενέργειες χρειάζεται να κάνουμε για να εξασφαλίσουμε τη συνεργασία φορέων για τις δραστηριότητες μας (αν απαιτείται):

-
-
- .....

Το χρονοδιάγραμμα της δράσης (σημειώνουμε σε εβδομάδες τη διάρκεια κάθε δραστηριότητας περιλαμβάνοντας όλα τα στάδια της, από τον σχεδιασμό μέχρι και την τελική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων):

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	ΜΑΡΤΙΟΣ	ΑΠΡΙΛΙΟΣ	ΜΑΪΟΣ	ΙΟΥΝΙΟΣ
<u>1</u>							
<u>2</u>							
<u>3</u>							
<u>4</u>							
<u>5</u>							
...							

Ποιες πιθανές δυσκολίες θα αντιμετωπίσουμε:

Δυσκολία και με ποια δραστηριότητα/ποιες δραστηριότητες σχετίζεται	Πόσο πιθανή; Καθόλου, Λίγο, Μέτρια, Αρκετά, Πολύ.	Σχέδιο αποφυγής ή αντιμετώπισης
1.		
2.		
...		

Ποια Εργαλεία- Ποιες Πηγές θα χρησιμοποιήσουμε:

-
-
-

Ποιους οικονομικούς πόρους θα χρησιμοποιήσουμε και πώς θα τους εξασφαλίσουμε (αν απαιτείται):

-

Φάση Γ'

Τώρα που έχουμε διαμορφώσει τη δράση μας και έχουμε αποφασίσει όλες τις δραστηριότητές της, ας σκεφτούμε πώς θα οργανώσουμε την αξιολόγηση της δράσης μας, που αφορά τη συμπερίληψη των παιδιών προσφύγων:

Πώς θα εκτιμήσουμε την επίδραση της δράσης μας στην συμπερίληψη παιδιών προσφύγων στο σχολείο μας; (π.χ. έρευνα πριν και μετά, παρατήρηση, ομάδες στόχοι, συνεντεύξεις κ.ά).

Θα σας βοηθήσουν στον σχεδιασμό της αξιολόγησης οι γενικοί στόχοι και οι δείκτες της δράσης.

Πώς σκοπεύουμε να παρουσιάσουμε τα αποτελέσματα του προγράμματός μας; (π.χ. εκθέσεις, άρθρα, στατιστικές, διάχυση, τεχνήματα κ.λπ.)